

OPEN
UNIVERSITY OF
CYPRUS
www.ouc.ac.cy

Το Κοινωνικό και Συναισθηματικό Εϋ ζήν των Εκπαιδευτικών και των Διευθυντών Μέσα από το Φακό της Βιώσιμης Προσέγγισης

Μιχαλίνος Ζεμπύλας
Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Κοινωνικό και συναισθηματικό εϋ ζῆν (social and emotional well-being)

- Το ζήτημα του εϋ ζῆν : κεντρικό στην εκπαιδευτική ηγεσία
- Το άγχος καθώς και άλλα ανεπιθύμητα συναισθήματα μπορεί να οδηγήσουν:
 - σε λιγότερο αποτελεσματική ηγεσία (DeMatthews et al., 2021; Mahfouz and Gordon, 2021),
 - λιγότερη ικανοποίηση με την εργασία (Klocko and Wells, 2015)
 - καθώς και έλλειψη ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής (Mitani, 2018),
 - η οποία μπορεί να οδηγήσει σε εξάντληση/εξουθένωση (Mahfouz, 2020) και φθορά του επαγγέλματος (DeMatthews et al., 2021).

Δύο σημαντικές πτυχές

1. Το κοινωνικό και συναισθηματικό **εϋ ζήν** των εκπαιδευτικών και διευθυντών έχει γενικά παραμεληθεί σε επίπεδο εκπαιδευτικής πολιτικής, όχι μόνο στην Κύπρο, αλλά και παγκόσμια
2. Η προσέγγιση του θέματος δεν μπορεί να γίνει επιδερμικά ως ζήτημα ψυχολογικού **εϋ ζήν** του ατόμου, αλλά να ιδωθεί στην ευρύτερη δομική και κοινωνικοπολιτική του διάσταση

Ερμηνείες του εϋ ζήν

- Αντικειμενικοί και υποκειμενικοί παράγοντες
- Ατομικιστικές και συλλογικές κοινωνίες
- (PERMA)- Positive emotions, Engagement, Relationships, Meaning, and a sense of Accomplishment
- Herzberg (1964) δύο βασικοί παράγοντες της εργασιακής ικανοποίησης και της δυσαρέσκειας
- Κριτική από το χώρο της εκπαιδευτικής ηγεσίας
- Αποτελέσματα TALIS του ΟΟΣΑ (2014)

Έρευνες

- Τα αρνητικά συναισθήματα μεταξύ των εκπαιδευτικών και των διευθυντών αυξάνονται σε συστήματα τόσο ανόμοια όσο στις ΗΠΑ (Sutcher, Darling-Hammond, & Carver-Thomas, 2016), το ΗΒ (Health and Safety Executive, 2017), Καναδά (Ontario Principals Council, 2017), Χονγκ Κονγκ (Chan, Chen, & Chong, 2010) και Σουηδία (ΟΟΣΑ, 2015).
- Οι εκπαιδευτικοί παραπονιούνται για εντατικοποίηση της εργασίας τους, αντιφατικές επιβεβλημένες μεταρρυθμίσεις, τιμωρητικά συστήματα λογοδοσίας και άγχος που προκαλείται από μαθητές που έχουν δύσκολη συμπεριφορά (Day, Sammons, Stobart, Kington, & Gu, 2007; Hargreaves, 2003).

Βιωσιμότητα (sustainability)

- Πλαίσιο βιωσιμότητας: θεωρητική κατανόηση του περιβάλλοντος αειφορίας και της βιώσιμης ανάπτυξης που πρωτοεμφανίστηκε στα τέλη της δεκαετίας του 1980 (Suzuki, 2003· Ηνωμένα Έθνη, 2015)
- **Βιωσιμότητα:** αλληλοσυνδεόμενο σύστημα διαρκούς ανθρώπινης και φυσικής αλληλεπίδρασης, όπου η επιβίωση και η ευημερία των ειδών εξαρτάται από τη διατήρηση αυτής της αλληλεπίδρασης και της βιοποικιλότητας

Επτά αρχές της βιώσιμης ηγεσίας και σχολικής βελτίωσης (Hargreaves & Fink, 2006; Hargreaves et al. 2020).

1. Βάθος
2. Πλάτος
3. Μήκος
4. Περιβαλλοντικές επιπτώσεις
5. Ποικιλομορφία
6. Ενεργειακός περιορισμός και ανανέωση
7. Διατήρηση

Τι σημαίνει πρακτικά;

1. Περιβάλλοντα «**εκπαιδευτικού εϋ ζήν**»: όταν δίνεται η δυνατότητα για επίτευξη ηθικά αξιόλογων και εμπνευσμένων σκοπών
2. Συνεργασία σε περιβάλλοντα που φέρνουν εκπαιδευτικούς/διευθυντές πιο κοντά μεταξύ τους και αναλαμβάνουν από κοινού το όραμα και την ευθύνη για την επίτευξή της αλλαγής
3. Εϋ ζήν όταν χρησιμοποιούνται οι ποικίλες γνώσεις τους για αλλαγή και νιώθουν ότι το έργο τους εκτιμάται και γίνεται σεβαστό
4. Βιώσιμο εϋ ζήν : όταν υπάρχει εξωτερική υποστήριξη από την κυβέρνηση και άλλους κοινωνικούς φορείς

Ιδέες;;;

1. Δημιουργία χώρων και παροχή χρόνου για υποστήριξη της ψυχοκοινωνικής υγείας των εκπαιδευτικών και των διευθυντών (π.χ. μαθήματα διαλογισμού ή γιόγκα εντός και εκτός σχολείων).
2. Επιμόρφωση στην επίγνωση, τη φροντίδα του εαυτού και το εϋ ζήν των εκπαιδευτικών και των διευθυντών.
3. Δημιουργία δομών υποστήριξης προς τους εκπαιδευτικούς και τους διευθυντές μέσω προγραμμάτων mentoring και coaching που να επικεντρώνονται στην φροντίδα του εαυτού, την ψυχοκοινωνική υγεία και το εϋ ζήν.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας!!